



22 октомври, четвъртък

Училищна програма:

09:30 ч. Оптични приключения 8–12 клас
09:30 ч. На лов за фосили 1–4 клас
09:30 ч. Мисия с роботи 1–4 клас
10:00 ч. Фантастичните физици и други магьосници 5–7 клас
10:00 ч. Млади полярни изследователи 1–4 клас
11:00 ч. Оптични приключения 8–12 клас
11:00 ч. На лов за фосили 1–4 клас
11:00 ч. Мисия с роботи 1–4 клас
11:30 ч. Млади полярни изследователи 1–4 клас
11:30 ч. Колелото на късмета 5–7/8–12 клас
12:30 ч. Древни митове и легенди 1–4 клас
12:30 ч. AI грамотност с LEGO Education Computer Science & AI, работилница за учители
12:30 ч. Изобретения и роботика 1–4 клас
13:00 ч. Един ден в пчелния кошер 5–7/8–12 клас
14:00 ч. Древни митове и легенди 1–4 клас
14:00 ч. Изобретения и роботика 1–4 клас
14:30 ч. Изчезналото кралство 1–4/5–7 клас
14:30 ч. Природа между страниците 5–7 клас

22 октомври, четвъртък

	зала КОСМОС (300 места)	зала ЛАБОРАТОРИЯ (30/100 места)	зала ЕНЕРГИЯ (30 места)	зала ДНК (30 места)	зала Научно кафене (30 места)	
Училищна програма						
9:30-10:00	ОФИЦИАЛНО ОТКРИВАНЕ	Оптични приключения учени от Физико-технологичния факултет ПУ „П. Хилендарски“ 8-12 клас 📢	На лоб за фосили г-р Майкъл Санди Сдружение „Образование и изследвания“ 1-4 клас 📢	Мисия с роботи: „Приключенията на Индиана Джоунс“ Никола Симеонов CodeCraft Academy 1-4 клас 📢		9:30-10:00
10:00-10:30	Фантастичните физици и други магьосници гл. ас. г-р Стефан Николов ПУ „П. Хилендарски“ 5-7 клас 📢				Млади полярни изследователи Кристиян Владов, Синем Мехмедали, Стефан Кюркчиев Регионален природонаучен музей-Пловдив 1-4 клас 📢	10:00-10:30
10:30-11:00						10:30-11:00
11:00-11:30		Оптични приключения учени от Физико-технологичния факултет ПУ „П. Хилендарски“ 8-12 клас 01-02-01 (02) 📢	На лоб за фосили г-р Майкъл Санди Сдружение „Образование и изследвания“ 1-4 клас 📢	Мисия с роботи: „Приключенията на Индиана Джоунс“ Никола Симеонов CodeCraft Academy 1-4 клас 📢		11:00-11:30
11:30-12:00	Колелото на късмет: Как AI предсказва следващата дума Веселин Русинов Академия Роботика 5-7, 8-12 клас 01-01-04 📢				Млади полярни изследователи Кристиян Владов, Синем Мехмедали, Стефан Кюркчиев Регионален природонаучен музей-Пловдив 1-4 клас 📢	11:30-12:00
12:00-12:30						12:00-12:30
12:30-13:00		Древни митове и легенди гл. ас. г-р Весела Атанасова Институт за балканистика с център по тракология, БАН 1-4 клас 01-02-02 (01) 📢	AI грамотност с LEGO Education за учители Таня Козалиева, Валентина Венкова Център за творческо обучение работилница за учители 📢	Изобретения и роботика инж. Костадин Негев Млад изобретател 1-4 клас 📢		12:30-13:00
13:00-13:30	Един ден в пчелния кошер инж. Екатерина Грозева ПУ „П. Хилендарски“ 5-7, 8-12 клас 01-01-03 📢					13:00-13:30
13:30-14:00						13:30-14:00
14:00-14:30		Древни митове и легенди гл. ас. г-р Весела Атанасова Институт за балканистика с център по тракология, БАН 1-4 клас 📢		Изобретения и роботика инж. Костадин Негев „Млад изобретател“ 1-4 клас 📢		14:00-14:30
14:30-15:00	Изчезналото кралство кукло-театрален спектакъл, запис Регионален природонаучен музей-Пловдив 1-4, 5-7 клас 📢		Природа между страниците ас. Анета Ламбевска Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, БАН 5-7 клас 📢			14:30-15:00
15:00-15:30						15:00-15:30
15:30-16:00						15:30-16:00
16:00-16:30	Геоложки приключения на границата между два континента доц. г-р Любомир Методиев Геологически институт, БАН / МГУ „Св. Ив. Рилски“ 5-7, 8-12 клас 📢	Те казват, че не може да бъде направено документален филм Австрия / Германия, 2018, 1 ч. 20 мин Режисьор: Michael Ozias 📢	Природа между страниците ас. Анета Ламбевска Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, БАН 5-7 клас 📢	Изобретения и роботика инж. Костадин Негев „Млад изобретател“ работилница за учители 📢		16:00-16:30
16:30-17:00						16:30-17:00
17:00-17:30						17:00-17:30
17:30-18:00	Хляб за бъдещето: устойчивост на културите в епоха на глобални екологични предизвикателства г-р Ааканша Каноджия ЦРСББ 📢	Синята планета през илюминатора документален филм от екипажа на мисията „Шънджоу-13“, Китай 📢				17:30-18:00
18:00-18:30						18:00-18:30
18:30-19:00						18:30-19:00
19:00-19:30	Мъжете са от Марс, жените - от Венера гл. ас. г-р Зорница Спасова		Работилница	Събития на сцена	Проекция	19:00-19:30
19:30-20:00	Национален център по обществено здраве и анализи		на английски език с превод 📢	Училищна програма 📢		19:30-20:00

Основна програма с достъп и за училища:

Армения: когато Земята разказва – геоложки приключения на границата между два континента

22 октомври, 16:00 ч., Зала Космос, 5–7/8–12 клас

Какво ни разказват вулканите, вкаменелостите и цветните скали на Армения? Армения е земя на древни морета, мощни вулкани и сблъсък на тектонични плочи. От розовия туф, изградил Ереван, до вкаменелостите на амонити, белемнити, миди и корали – нейните скали пазят история отпреди милиони години. Като част от младата планинска система на Кавказ, нейната територия е оформена от мощния сблъсък между Арабската и Евразийската тектонски плочи. Това динамично минало е оставило след себе си дебели пластове от пепел и лава, угаснали вулкански гиганти като Арарат, Арагац и Гехам, и висока сеизмична активност, която и днес предизвиква силни земетресения. **Доц. д-р Любомир Методиев** ще ни поведе на геолошко пътешествие из Армения и ще разкаже как български и арменски геолози разчитат тези следи, за да възстановят облика на един отдавна изчезнал свят.

Доц. д-р Любомир Методиев е геолог (палеонтолог), с интереси и приноси в палеонтологията и стратиграфията на Юрската система в България. Изследовател в Геологическия институт при БАН и хоноруван преподавател в МГУ „Св. Иван Рилски“.

Те казват, че не може да бъде направено

22 октомври, 16:00 ч., Лаборатория, 8–12 клас

Документален филм, който изследва как иновациите могат да решат някои от най-големите проблеми в света. Иновациите могат да отменят климатичните промени, да премахнат списъците с органи, да прекратят фермерското земеделие и да решат глада в света... ако им позволим. Документалният филм проследява историите на четири компании на ръба на напредничави иновации. Всяка иновативна технология, подчертана във филма, има потенциал да направи революция в своята сфера, но регулации заплашват техния успех.

Може ли нашето общество да мисли критично, за да разруши безсмислени или погрешни бариери и да използва ефективно властта на правителството, за да въведе нова ера на човешкия прогрес? Ние казваме, че това може да се направи.

Изобретения и роботика

22 октомври, 16:00 ч., Зала ДНК, работилница за учители

Как може учителят да подкрепи изобретателността на своите ученици? Разговаряйте с инж. Костадин Недев, военен пилот, носител на наградата „Най-добър млад мениджър“ на фондация „Еврика“, основател на образователен стартап и платформа за технологично обучение „Млад изобретател“.

Инж. Костадин Недев е завършил ППМГ „Васил Левски“ в гр. Смолян, както и Висшето военновъздушно училище „Георги Бенковски“ в гр. Долна Митрополия. Следват обучения във Военновъздушна академия в гр. Деблин (Полша) и курс по лидерство в авиацията във ВВС на САЩ. Образованието си продължава като студент в магистърската програма „Хардуерни и софтуерни системи“ на Физико-технологичния факултет към ПУ „Паусий Хилендарски“. През 2022 г. получава награда „Джон Атанасов“ за проект с висок обществен принос и е номиниран в класацията на Forbes „30 под 30“ за млади предприемачи и лидери. Обявен е за един от „Архитектите на бъдещето“ от Emerging Europe. Вижте повече за „Млад изобретател“ <https://mladizobretatel.bg/>.

Хляб за бъдещето: устойчивост на културите в епоха на глобални екологични предизвикателства

22 октомври, 17:30 ч., Зала Космос, 8-12 клас/възрастни

Учени от Центъра за растителна системна биология и биотехнология (ЦРСББ) изследват биостимулант, създаден от екстракти от водорасли от Атлантическия океан. Целта е да се проучи как тези екстракти могат да подпомогнат растежа на растенията, да повишат устойчивостта им към стресови условия на околната среда и да помогнат за запазване на добивите. Молекулярният биолог **г-р Каногжа** ще обясни как действат екстрактите от водорасли и как могат да се използват за подобряване на развитието на растенията при различни условия на отглеждане. Ще разгледаме влиянието им върху царевица и домати, отглеждани при нормални условия и при недостиг на вода, както и върху пипер и патладжан, отглеждани в реални полски условия. Ще проследим как растенията реагират на водния дефицит и ще разберем по-добре как екстрактите от водорасли могат да подобрят развитието им както при стрес, така и при нормални условия. Накрая ще надникнем и във вътрешния свят на растенията – на молекулярно и физиологично ниво. Ще разгледаме механизмите, чрез които екстрактите от водорасли могат да помогнат на растенията да реагират на стреса и да подпомогнат растежа и продуктивността на културите.

Основната област на изследванията на **г-р Ааканша Каногжия** е физиологията на стреса при растенията. Тя изучава биологичните пътища, свързани с намаляването на толерантността на растенията към стрес. Развила е значителна експертиза в детайлна морфологична характеристика и физиологични експерименти с растения, картографиране на гени, растителни тъканни култури, метаболомика, транскриптомика и анализ на данни от секвениране на ДНК.

На английски, с превод на български

Синята планета през илюминатора – Шънджоу-13

22 октомври, 18:00 ч., зала Лаборатория

„Синята планета през илюминатора – Шънджоу-13“ е първият китайски документален филм, заснет в Космоса. По-голямата част от кадрите са снимани на борда на китайската космическа станция от екипажа на „Шънджоу-13“ – Джай Джъган, Уан Япин и Йе Гуанфу, които изпълняват ролята на оператори. Черпейки вдъхновение от мисията „Шънджоу-13“ – първата, включваща шестмесечен престой в орбита – филмът разгръща своята история през погледа на космонавтката Уан Япин, която отвежда зрителите на удивително пътешествие на 400 километра над Земята. Зрителите могат да се насладят на зашеметяващата красота на планетата ни и да усетят истинските емоции на космонавтите в необятния Космос.

Създаден с новаторски кинематографски подход във вътрешността на китайската космическа станция, филмът представя както вдъхновяващи и невиждани досега кадри от Космоса, така и лични моменти от ежедневието на космонавтите. От рутинните дейности на борда до спокойните гледки към синята Земя, преминаваща бавно край илюминатора; от научните експерименти в космическата лаборатория до ослепителните светлини на градовете, проблясващи под нощното небе – зрителите се пренасят в сърцето на китайската космическа станция, за да станат свидетели на изключителните постижения на страната в космическите изследвания и да усетят вечната привлекателност на Вселената.

Дублиран на английски език и с английски субтитри

В партньорство с Посолството на Китайската народна република

Мъжете са от Марс, жените – от Венера

22 октомври, 19:00 ч. Зала Космос, 8–12 клас/възрастни

Какъв въглероден отпечатък оставят двата пола? Има ли разлика във влиянието, което климатичните промени оказват върху здравето на жените и мъжете? Научете от климатолога **г-р Зорница Спасова** от Националния център по обществено здраве и анализи към Министерство на здравеопазването за неочаквани факти, които учените откриват всеки ден.

Д-р Зорница Спасова е главен асистент в Националния център по обществено здраве и анализи (НЦОЗА) към Министерство на здравеопазването. Има докторска степен по „Климатология“ от СУ „Св. Климент Охридски“. Занимава се с въздействие на изменението на климата върху човешкото здраве от 2008 г. Експерт е при изготвянето на Плана за действие за устойчива енергия и климат на Столична община '21 – '30 г. Със статиите в Климатека е носител на Наградата за журналистика на Европейското метеорологично дружество. От януари 2024 г. е посланик на Европейския климатичен пакт за България. Стипендиант на Earth Journalism Network за отразяване на COP29 в Баку, Азербайджан. Представител на България в работна група по здравеопазването при изменение на климата към СЗО.

23 октомври, петък

Училищна програма

09:30 ч. Minecraft мисия: „Построй своя зоопарк“ 5–7 клас

09:30 ч. Направи си сам яйце Фаберже 1–4 клас

10:00 ч. Бутилка с характер 1–4, 5–7 клас

10:00 ч. Малко космическо пътешествие 1–4 клас

11:00 ч. Minecraft мисия 5–7 клас

11:00 ч. Направи си сам яйце Фаберже 1–4 клас

11:30 ч. Малко космическо пътешествие 1–4 клас

11:30 ч. Красота от камък 5–7/8–12 клас

12:30 ч. Забавни химични опити в кухнята 5–7 клас

12:30 ч. От идеята до модела: конструиране с LEGO® Education 5–7 клас

13:00 ч. Сателитна разходка по пресъхващите реки 5–7/8–12 клас

13:00 ч. Млади полярни изследователи 1–4 клас

13:00 ч. Надеждата като план за действие работилница за учители

14:00 ч. От идеята до модела: конструиране с LEGO® Education 5–7 клас

14:30 ч. Забавни химични опити в кухнята 5–7 клас

14:30 ч. Млади полярни изследователи 1–4 клас

14:30 ч. От какво е направено всичко? 5–7/8–12 клас

14:30 ч. Текстилна фреска 8–12 клас

23 октомври, петък

	зала КОСМОС (300 места)	зала ЛАБОРАТОРИЯ (30/100 места)	зала ЕНЕРГИЯ (30 места)	зала ДНК (30 места)	зала Научно кафене (30 места)	
Училищна програма						
9:30-10:00				Направи си сам лице Фаберже Теодора Българска СУ „Св. Кл. Охридски“ 1-4 клас 📖	Minecraft Мисия: „Построй своя зоопарк“ Никола Симеонов CodeCraft Academy 5-7 клас 📖	9:30-10:00
10:00-10:30	Бутлика с характер Наско Стаменов НПМГ / СУ „Св. Кл. Охридски“ 1-4, 5-7 клас 📖	Малко космическо пътешествие за големи изобретатели г-р Валентина Иванова Академия „Тесла“ 1-4 клас 📖	Природа между страниците ас. Анета Ламбевска Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, БАН 5-7 клас 📖			10:00-10:30
10:30-11:00						10:30-11:00
11:00-11:30				Направи си сам лице Фаберже Теодора Българска СУ „Св. Кл. Охридски“ 1-4 клас 📖	Minecraft Мисия: „Построй своя зоопарк“ Никола Симеонов CodeCraft Academy 5-7 клас 📖	11:00-11:30
11:30-12:00	Красота от камък: природни картини от Западна Стара планина доц. г-р Любомир Методиев Геологически институт, БАН / МГУ „Св. Ив. Рилски“ 5-7, 8-12 клас 📖	Малко космическо пътешествие за големи изобретатели г-р Валентина Иванова Академия „Тесла“ 1-4 клас 📖	Древни митове и легенди гл. ас. г-р Весела Атанасова Институт за балканистика с център по тракология, БАН 1-4 клас 📖			11:30-12:00
12:00-12:30						12:00-12:30
12:30-13:00				От идеята до модела: конструирани с LEGO® Education Таня Козалиева, Валентина Венкова Център за творческо обучение 5-7 клас 📖	Забавни химични опити в кухнята доц. г-р Лъчезар Христов СУ „Св. Кл. Охридски“ 5-7 клас 📖	12:30-13:00
13:00-13:30	Сателитна разходка по пресъхващите реки г-р Евелина Сарафова Дигитален атлас / Географ БГ 5-7, 8-12 клас 📖	Млади полярни изследователи Кристиан Владов, Синем Мехмедали, Стефан Юрковцев Регионален природонаучен музей-Пловдив 1-4 клас 📖	Нагледната карта като план за действие Албена Попова Корени и филози / Фондация „Красива наука“ работилница за учители 📖			13:00-13:30
13:30-14:00						13:30-14:00
14:00-14:30				От идеята до модела: конструирани с LEGO® Education Таня Козалиева, Валентина Венкова Център за творческо обучение 5-7 клас 📖		14:00-14:30
14:30-15:00	От какво е направено всичко гл. ас. г-р Стефан Николов ПУ „П. Хилендарски“ 5-7, 8-12 клас 📖	Млади полярни изследователи Кристиан Владов, Синем Мехмедали, Стефан Юрковцев Регионален природонаучен музей-Пловдив 1-4 клас 📖	Текстилна фреска Фондация „Екологичен манифест“ 8-12 клас 📖		Забавни химични опити в кухнята доц. г-р Лъчезар Христов СУ „Св. Кл. Охридски“ 5-7 клас 📖	14:30-15:00
15:00-15:30						15:00-15:30
15:30-16:00						15:30-16:00
16:00-16:30	Културата като суперсила гл. ас. г-р Александра Миланова, проф. д-н Калоян Симеонов, г-р Виктория Лелкова Институт за балканистика с Център по тракология, БАН / СУ „Св. Кл. Охридски“ 5-7, 8-12 клас 📖	ДНК детективи: разгадай кога на живота доц. г-р Николай Мехтерев Медицински университет - Пловдив 5-7/8-12 клас, възрастни 📖	Текстилна фреска Фондация „Екологичен манифест“ 8-12 клас 📖			16:00-16:30
16:30-17:00						16:30-17:00
17:00-17:30						17:00-17:30
17:30-18:00	Историята на GPS: От Спутник-1 до Фалкн-9 доц. г-р инж. Аспарух Камбуров МГУ „Св. Ив. Рилски“	Палци горе: как науката помага на музикантите да свирят без болка г-р Кирил Пенчев Държавна опера – Пловдив / АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“				17:30-18:00
18:00-18:30						18:00-18:30
18:30-19:00						18:30-19:00
19:00-19:30	От физиката до биологията: как светлината управлява живота доц. г-р Аделия Моллова и доц. г-р Ивелин Моллов ПУ „П. Хилендарски“		Работилница	Събития на сцена	Проекция	19:00-19:30
19:30-20:00			на английски език с превод 🗣️	Училищна програма 📖		19:30-20:00

23 октомври, 16:00 ч., Зала Космос, 5–7/8–12 клас

Как културата променя начина, по който държавите общуват? Взаимодействието между различни култури е старо колкото света. Взаимоотношенията между културите обаче невинаги предполага някаква форма на сътрудничество или обогатяване. Понякога те се проявяват като средство за асимилация. Ето защо е необходимо държавите да осъзнават международните очертания на своята културна политика. При това много важно е да се избегнат крайностите, едната от които води до несамостоятелност и загуба на културна идентичност, а другата, не по-малко пагубна – до пълна изолация и дори до погазване на универсални човешки ценности.

Разберете от **г-р Александра Миланова, проф. г-р Калоян Симеонов и г-р Виктория Лекова** за културата в дипломацията и международните отношения, както и нейната роля за насърчаване на мира и стабилността, за стимулиране на икономическия растеж и за преодоляване на глобалните обществени предизвикателства.

Александра Миланова е доктор по история, главен асистент и научен координатор в Института за балканистика с Център по тракология при Българската академия на науките. Преподава в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и Университета на Осака. Автор е на над 40 публикации на различни езици, включително две монографии, два сборника и три албума. Преди да започне академичната си кариера работи в частния сектор, където се занимава с управление на международни проекти и събития.

Александра е инициатор и ръководител на няколко български и международни проекта, сред които „Културна дипломация на Балканите през XX и XXI век: постижения, проблеми, предизвикателства за бъдещето“. Участва активно в дейности, свързани с научната комуникация и културната дипломация в над 20 държави на пет континента.

Многократно е награждавана за постиженията си в областта на хуманитарните и социалните науки и културата. Тя е член на Кралското историческо дружество, на Консултативния съвет на Еурогеа, както и първият и единствен представител на България в Глобалната младежка академия (GYA).

Калоян Симеонов е професор и доктор на политическите науки, преподавател в катедра „Европеистика“ и заместник-декан по международно сътрудничество на Философския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Той участва като гост-лектор в УНСС, НБУ, Центъра за европейски програми към Американския университет, Европейския институт по публична администрация, Института по публична администрация – София, Дипломатическия институт към Министерството на външните работи на Република България и др. Автор е на 11 монографии и повече от 100 други публикации на различни езици, включително учебници и учебни помагала. Калоян притежава близо 30 години практически опит в държавната администрация в областта на финансовата грамотност, финансовите услуги, икономическата и паричната интеграция на ЕС. Член е на „Екип Европа“, който обединява експерти от държавите-членки на ЕС и на Българската асоциация за изследване на европейските въпроси. Успоредно с тези дейности е участвал в различни проекти и мисии в Босна и Херцеговина, Косово, Северен Кипър, Турция, Украйна, Азербайджан, Черна гора и Северна Македония.

Виктория Лекова е доктор по културология и изследовател в Института за балканистика с Център по тракология при Българската академия на науките. Тя е лауреат на програмата „Йожен Йонеско“ (2023–2024) и стипендиант на Фондация „Рийочи Сасакава“ по Програмата за млади лидери (2023). Класира се на трето място в българския финал на конкурса „Моята теза в 180 секунди“, организиран от Университетската агенция на Франкофонията (AUF) и Франкофонския център на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, с подкрепата на Министерство на

външните работи на Република България и Френския институт. Виктория е член на екипа на няколко български и международни проекта, сред които „Културна дипломация на Балканите през XX и XXI век: постижения, проблеми, предизвикателства за бъдещето“.

ДНК детективи: разгадай кода на живота!

23 октомври, 16:00 ч., Зала Лаборатория, 5–7/8–12 клас, възрастни

Какво ни прави хора и защо всеки от нас е уникален? Отговорът се крие в нашата ДНК – удивителна молекула, в която е записана генетичната информация за човешкия организъм. По време на тази интерактивна среща ще разберем какво представляват гените и геномът, как учените „четат“ ДНК и какво можем да научим от нея. Ще открием колко много си приличаме и как малките различия в нашата ДНК правят всеки човек неповторим, а също така ще се запознаем с проекта „Геномът на България“ и неговата роля за изучаването на генетичното разнообразие на българското население. А за да видим как изглежда „кодът на живота“, всеки ще може сам да сглоби молекула на ДНК и да си тръгне със собствен макет на прочутата двойна спирала. Така заедно ще се превърнем в истински ДНК детективи и ще надникнем в един от най-интересните светове на съвременната биология.

Доц. Николай Мехтеров, дб има докторска степен по молекулярна биология и е преподавател в Катедрата по медицинска биология към Медицинския факултет на Медицински университет – Пловдив. Научните му интереси са в областта на молекулярната биология, генетиката и молекулярната онкология, с фокус върху изследването на биомаркери и некодирани РНК в течни биопсии. Участва в редица национални и международни научни проекти и е ръководител на проекта „Геномът на България“ за Медицински университет – Пловдив. В своята работа съчетава научните изследвания с обучението на бъдещи лекари, лекари по дентална медицина и фармацевти.

Историята на GPS: от Спутник-1 до Фалкн-9

23 октомври, 17:30 ч., Зала Космос, 8–12 клас/възрастни

Днес GPS ни помага да стигнем до непознато място, да намерим изгубения си телефон или просто да разберем къде се намираме. Но как започва всичко? Историята ни връща към Спутник-1 – първия изкуствен спътник на Земята, който показва, че сигналите от Космоса могат да се използват, за да определяме местоположение. Ще проследим как се ражда GPS, първоначално създаден за военни цели, и как постепенно се превръща в технология, достъпна за всички. Ще стигнем до днешните ракети Falcon 9, които правят изстрелването на спътници по-често и по-достъпно, и до нанотехнологиите, благодарение на които GPS приемниците могат да се побират в миниатюрни чипове.

Едно пътешествие от първия „бип“ от Космоса до технологията, без която трудно си представяме ежедневието си.

Доц. д-р Аспарух Камбуров е завършил специалността „Маркшайдерство и геодезия“ в МГУ „Св. Иван Рилски“, където към момента работи като доцент. Работил е като експерт по GPS/GNSS технологии за компании в сектора за проучване и добив на нефт и газ из концесионни площи в България, Либия, Тунис, Мароко и Камбоджа, и като консултант в проекти на Агенцията на Европейския съюз за космическата програма (EUSPA). Участник в XXI и XXV български антарктически експедиции като ръководител на проекти, свързани с високоточни GPS/GNSS измервания и наземно лазерно сканиране.

От физиката до биологията: Как светлината управлява живота?

23 октомври, 19:00 ч., Зала Космос, 8–12 клас/възрастни

Какво представлява светлината като физично явление и как живите организми я възприемат и използват? Физикът **доц. Анелия Моллова** и биологът **доц. Ивелин Моллов** ви канят в света на един от най-забележителните феномени в природата, за да разкрият светлината едновременно като физично явление и като биологичен фактор, без който животът на Земята не би съществувал. Светлината може да се разглежда като електромагнитна вълна или като поток от фотони. Тя има определени характеристики – скорост, дължина на вълната, честота и интензитет. Видимата светлина е малка част от целия електромагнитен спектър. От биологична гледна точка светлината е основен фактор за живота на Земята. Тя участва във фотосинтезата при растенията, регулира биологичните ритми и влияе върху зрението и поведението на организмите. Някои птици и насекоми виждат ултравиолетова светлина, змиите усещат инфрачервеното излъчване, а много нощни животни имат зрение, адаптирано към почти пълна тъмнина.

Научете за биолуминесценцията – способността на живи организми сами да произвеждат светлина. Това природно „живо осветление“ показва колко тясно са свързани физиката, химията и биологията.

Доц. д-р Анелия Моллова е доцент в катедра „Физика“ към Физико-технологичния факултет на ПУ „Паусий Хилендарски“, посветила кариерата си на разкриването на тайните на светлината. Тя изследва света на ултрабързите лазерни импулси. Анелия е експерт по това как светлината си взаимодейства с различни материали и как можем да я управляваме чрез математически модели. Работата ѝ помага да разберем по-добре оптиката и фотониката – основите, върху които се гради бъдещето на телекомуникациите, медицината и новите технологии.

Доц. д-р Ивелин Моллов е еколог и доцент в катедра „Екология и ООС“ към Биологическия факултет на ПУ „Паусий Хилендарски“. Той е човекът, който знае всичко за „скритите“ съседи, с които споделяме градовете си – от жабите в парка до гущерите в задния двор. Ивелин е херпетолог, той изучава земноводните и влечугите. Той не просто ги наблюдава, а изследва как тези древни животни успяват да оцелеят в бетонната джунгла на градовете. Неговите изследвания ни показват, че природата не е някъде далеч в планината, а е навсякъде около нас и се нуждае от нашата грижа.

Палци горе: как науката помага на музикантите да свирят без болка, Кирил Пенчев

23 октомври, 17:30 ч., Зала Лаборатория, 8–12 клас/възрастни

Какво се случва в тялото на музиканта, когато свири? Може ли един малък детайл – позицията на десния палец – да повлияе върху звука, техниката и здравето на изпълнителя? В тази интерактивна лекция-демонстрация **д-р Кирил Пенчев** ще представи връзката между музикалното изпълнение, анатомията, мускулното натоварване и ергономията при свирене на кларинет. Чрез демонстрации на живо ще бъде показано как кларинетът се поддържа от дясната ръка, защо при много музиканти се появяват болка и пренапрежение, и как научни методи като електромиография и изследване на нервната проводимост могат да помогнат за по-добро разбиране на тези проблеми. Специален акцент ще бъде поставен върху „Палци горе“ – ергономична приставка за десния палец, разработена като практически резултат от научно изследване върху функцията на ръката при свирене на кларинет. Събитието показва как науката, технологиите и изкуството могат да работят заедно в полза на здравето и свободата на изпълнителя.

Д-р Кирил Пенчев е кларинетист, преподавател и изследовател. Той е първи кларинетист и водач на група в Държавна опера – Пловдив и преподавател в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив. Завършил е Idyllwild Arts Academy в Калифорния и Indiana University Jacobs School of Music със стипендии, както и магистърска степен в АМТИИ – Пловдив. Защищава докторска дисертация в областта на музикознанието и музикалното изкуство, посветена на функцията на десния палец при свирене на кларинет, ергономията и превенцията на професионални травми при музиканти. Неговите научни интереси са свързани с връзката между изпълнителската практика, анатомията, мускулното натоварване, технологиите и здравето на музиканта.

24 октомври, събота

Пазители на генетичния код

24 октомври, 10:00 ч., Зала Космос

Запознайте се с програмата на **Зоологическа градина-Пловдив** за опазване и размножаване на защитени видове и партньорствата, чрез които ще осъществяваме връщането на потомството на тези видове обратно в природата. Изложбата "Уязвимите" представя фотографии на защитени български животински видове, които са уязвими от климатичните промени. Ще видим и защитените видове, които вече се завръщат в природата на България, благодарение на усилията на много институции и неправителствени организации.

Венцеслав Петков е Директор на ОП „Зоологическа градина – Пловдив“, един от създателите на Екомuzeя с аквариум в Русе.

г-р Анелия Павлова е биолог в Зоопарк Пловдив, с опит в неправителствени организации и конзервационни дейности за защитени видове.

г-р Станимира Делева е биолог в Зоопарк Пловдив, пещерен изследовател и природозащитник.

Балансирай се – работилничка за кинетични изкуства

24 октомври, 10:00 и 11:30 ч., Зала Енергия, деца 7–12 год.

Замисляли ли сте се някога как всъщност изглежда и колко тежи един силен прилив на вълнение или един тих момент на спокойствие? В тази работилница малките участници ще изследват заедно с **инж. Ралица Костадинова** връзката между физиката и своят вътрешен баланс. Превръщайки чувствата в различни форми и текстури от хартия, картон и други материали, децата ще се научат да картографират емоционалния си свят чрез изкуството. След това ще влязат в ролята на конструктори, като използват тел и противотежести, за да балансират тежките и леките си емоции в работеща кинетична скулптура (мобил). Присъединете се към нас, за да намерите пътя към вътрешния баланс и за да научите повече за кинетичните скулптури на Александър Калдер.

Ралица Костадинова е човекът оркестър зад Rali's Crafting Corner – по образование е инженер, по призвание е преподавател и конструктор на образователни съоръжения, а по душа е доброволец към всякакви интересни инициативи. Ралица е също част от образователния екип на Голямата Оранжева Фондация и се занимава със STEM образование от 2020 г.

24 октомври, събота

	зала КОСМОС (300 места)	зала ЛАБОРАТОРИЯ (30/100 места)	зала ЕНЕРГИЯ (30 места)	зала ДНК (30/50 места)	Камерна зала, ДТ Пловдив		
10:00-10:30	Пазители на генетичния код: консервационните провизи на Зоологическа градина – Пловдив Венцеслав Петков, г-р Аналия Павлова, г-р Станимира Делева Зоологическа градина – Пловдив		Балансирай се – работилничка за кинетични изкуства Ралица Костадинова Rali's Crafting Corner 7-12 год.	Великолепието на света – откриватели Йоан и Искра Мечкарски 7-12 год.		10:00-10:30	
10:30-11:00		Нещо цветно! Наско Стаменов НПМГ / СУ „Св. Кл. Охридски“ деца, семейна публика					10:30-11:00
11:00-11:30							11:00-11:30
11:30-12:00	Биофилателия: опознай биологията чрез пощенските марки доц. г-р Ивелин Молов ПУ „П. Хилендарски“		Балансирай се – работилничка за кинетични изкуства Ралица Костадинова Rali's Crafting Corner 7-12 год.	Великолепието на света – откриватели Йоан и Искра Мечкарски 7-12 год		11:30-12:00	
12:00-12:30		От чинията до клетката или защо често забравяме за панкреаса Мартина Тодорова Медицински университет – Пловдив					12:00-12:30
12:30-13:00							12:30-13:00
13:00-13:30	Да вярвам ли на очите си доц. г-р Лучезар Христов СУ „Св. Кл. Охридски“		Със стъпка на мравка и лъвско сърце Албена Попова „Корени и филози“ / Фондация „Красива наука“ 7-12 год.	Minecraft Музия: „Построй своя зоопарк“ CodeCraft Academy 10-15 год.	Пчелите научно-театрален спектакъл „36 маймуни“ Камерна зала, Драматичен театър Пловдив	13:00-13:30	
13:30-14:00		Предприемачество и наука Петър Нефелимов „Цвете в епруветка“					13:30-14:00
14:00-14:30							14:00-14:30
14:30-15:00	Кариест: криминален случай с бактерии, захар и един невинен зъб Стефан Сотиров Медицински университет – Пловдив		Със стъпка на мравка и лъвско сърце Албена Попова Корени и филози / Фондация „Красива наука“ 10-15 год.	Древни митове и легенди вл. ас. г-р Весела Атанасова Институт за балканистика с център по тракология, БАН 7-12 год.		14:30-15:00	
15:00-15:30		Възстановяване от възпаление при диабет, сърдечно-съдови заболявания и артрит доц. г-р Петя Димитрова Институт по микробиология, БАН					15:00-15:30
15:30-16:00							15:30-16:00
16:00-16:30	Фрактали на Земята и в космоса проф. г-р Бойко Рангелов Институт за Космически изследвания и технологии, БАН		Малко космическо пътешествие за големи изобретатели г-р Валентина Иванова Академия „Тесла“ 7-12 год.	Радиолобителството: да разговаряш със света без интернет инж. г-р Ивайло Славов ТУ-София		16:00-16:30	
16:30-17:00		Първите карти в България: Христо Г. Данов г-р Евгения Сарафова Дигитален атлас / Географ БГ					16:30-17:00
17:00-17:30							17:00-17:30
17:30-18:00	От безпорядък до бешамел: контролирани реакции в кухнята доц. г-р Божидар Стефанов, инж. Ивайла Сопотенска ТУ-София, Аурубис България		Малко космическо пътешествие за големи изобретатели г-р Валентина Иванова Академия „Тесла“ 7-12 год.	Психеделитите: Иновация в грижата за психичното здраве г-р Нейчо Тодоров, психиатър Лиляна Попзачнева, психотерапевт Атанас Гроздев, социолог		17:30-18:00	
18:00-18:30		Културата: споделяност и дипломация вл. ас. г-р Александра Миланова, проф. д-н Калоян Симеонов, г-р Виктория Лекова Институт за балканистика с Център по тракология, БАН и СУ „Св. Кл. Охридски“					18:00-18:30
18:30-19:00							18:30-19:00
19:00-19:30	Секс в космоса вл. ас. г-р Петър Ефтимов СУ „Св. Кл. Охридски“ стриктно 18+					19:00-19:30	
19:30-20:00			Работилница	Събития на сцена	Събитие във външна зала	19:30-20:00	

Великолепието на света – откриватели

24 октомври, 10:30 и 12:00 ч., Зала ДНК, деца 7-12 год.

Срещнете се с **Йоан** и **Искра**, дете на 9 години и майка му, които ще водят децата към знания и главоблъсканици от книга-игра, създадена от тях, за да се змурнат в различните континенти и забележителности, да сглобят карта на света, да изминат пътя на големите откриватели. Йоан е любознателно 9-годишно дете, което направи първата си книга-игра на 5 години с помощта на своята майка – Искра. Книгата се разпространява като подарък или с цел забавление между приятели. Целта е Йоан и Искра да бъдат водещи на работилницата и да се свържат с децата с равнопоставеност, топлина и грижа към знания.

Искра е Лийн консултант с повече от 10-годишен опит в бизнес трансформации и оптимизиране на процеси в различни компании. Има богат опит във водене на работилници за възрастни и деца, обучение на хора и управление на промяната.

Нещо цветно!

24 октомври, 10:30 ч., Зала Лаборатория

Когато химикът **Наско Стаменов** обещае нещо цветно, очаквайте нещо много цветно, вълнуващо и вероятно малко миризливо 😊 Не пропускайте това химично шоу за цялото семейство, за да забъркате заедно магнетични коктейли от знание и много забавление.

Наско Стаменов е учител по химия в НПМГ и докторант в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, и известен комуникатор на науката, който не се свени да тормози малки и големи с ярки, шумни и често миришещи демонстрации и презентации.

Биофилателия – опознаване на биологията чрез пощенски марки

24 октомври, 11:30 ч., Зала Космос

През последните няколко години, в интернет започна да се появява терминът „биофилателия“. Той представлява специализиран дял във филателията, който фокусира върху биологични теми. Това включва: растения (ботаника), животни (зоология), гъби (микология), микроорганизми (микробиология), праисторически растения и животни и фосили (палеонтология), екосистеми (екология), защитени територии (консервационна екология), природни явления и гледки (география и ландшафтознание), минерали и кристали (геология и петрография), както и известни личности, работили в областта на биологията. Биофилателията има уникалната способност, по един своеобразен начин да образува хората, които се докоснат до марките и да разширят техните познания по биология. Съществуват и научни статии на тема „биофилателия“, публикувани в научни списания по цял свят. Тези визуални свидетелства на биоразнообразието не само притежават естетическа стойност, но и функционират като достъпен инструмент за популяризиране на знанията от областта на биологията. Заедно с биолога **доц. Ивелин Моллов** проследете как филателията се превръща в ефективен посредник между науката и обществото, насърчавайки по-задълбочено разбиране и опознаване на природата.

Доц. д-р Ивелин Моллов е учен и доцент в катедра „Екология и опазване на околната среда“ в Биологически факултет на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“. Неговата преподавателска дейност включва извеждането на лекционните курсове по „Екология“ и „Консервационна екология“, както и на други избираеми екологични дисциплини в почти всички биологични специалности в Биологически факултет на ПУ и

двата филиала. Научните му интереси са насочени към градската екология, хранителна екология при земноводни и влечуги и херпетоология. Автор е на множество научни публикации в български и международни издания, като участва активно в редакторска дейност, включително като член на редакционни колегии и рецензент на научни списания в областта на екологията.

От чинията до клетката: защо често забравяме за панкреаса

24 октомври, 12:00 ч., Зала Лаборатория

Панкреасът, тихият пазител на енергията – почти не се сещаме за панкреаса, докато не се появи проблем. А този малък орган има огромна роля за начина, по който тялото ни използва и съхранява енергията. Къде се намира и защо е толкова тясно свързан с жлъчните пътища и тънкото черво? Как малките „островчета“ в него управляват нивото на захарта в кръвта? И какво общо имат инсулинът и глюкагонът? Ще разберем още защо панкреасът е особено уязвим и защо не само прекомерната захар, но и алкохолът може сериозно да го увреди. Едно пътешествие в тялото, което завършва с прост, но важен въпрос: какво можем да направим днес, за да се погрижим за панкреаса си?

Мартина Тодорова е инструктор диетично хранене; директор на детска кухня в град Пловдив от 2025г. „Студент на годината“ на Медицински колеж – Пловдив за 2024 г.; финалист от конкурса FameLab; в момента продължава образованието си в специалност "Здравни грижи" към МУ Пловдив. Работя активно с деца и провеждам игрови образователни семинари в детски градини и училища на тема здравословно хранене. Интересите ми са свързани със здравословното хранене, хранителното поведение при децата и това как науката може да бъде поднесена разбираемо, интересно и близо до ежедневието.

Да вярвам ли на очите си?

24 октомври, 13:00 ч., Зала Космос

Зрението дава на здравия човек 90% от сведенията му за обкръжаващия го свят. Това, което виждаме, представлява субективен образ на реалността, на който ние най-често се доверяваме напълно. Не са случайни поговорките „око да види“, „видях с очите си“. Самото ни оцеляване зависи напълно от покритието между реалността и нашето зрително възприятие за нея. Ето защо еволюцията се е постарала доста да ни снабди с мощно, бързо, надеждно и интелигентно зрение. За да постигне това обаче нашата физиология е трябвало да направи множество компромиси, които по парадоксален начин отварят вратички към някои несъответствия между това, което виждаме и това, което наистина стои пред нас. Най-драматичните проявления на тези несъответствия наричаме зрителни илюзии. При тяхното проявяване ние възприемаме неща, които не са такива, каквито си представяме или даже такива, които въобще не съществуват.

Химикът **доц. Лъчезар Христов** е подбрал различни видове зрителни илюзии. Собствените ви очи ще ви покажат неща, които не са това, което виждаме. Ще разберем, че тези илюзии не са непременно свидетелства за недостатъци на зрението ни, а по-скоро показват неговата впечатляваща способност да извлича и да ни дава възможно най-много сведения за околния свят от често недостатъчни, непълни или изкривени оптични сигнали. Те също показват, че преповеряването на това, което виждаме може да е опасно и че в търсенето на истината винаги трябва да се съмняваме във всичко – дори в собствените си очи.

Доц. д-р Лъчезар Христов е преподавател във Факултета по химия и фармация на Софийския университет. Популяризатор на химията чрез интересни химични опити, представяни от Корпуса за бързо гърмене.

Със стъпка на мравка и лъвско сърце

24 октомври, 13:00 и 14:30 ч., Зала Енергия, деца 7–12 год.

Защо сме работливи като пчели, хитри като лисици, а смели като лъвове? И дали животните наистина са си заслужили всички тези определения? В тази работилница ще тръгнем по следите на животните, скрити в езика. Ще разберем какво стои зад някои от познатите ни изрази — и ще проверим какво казва науката за поведението на техните истински „герои“. Заедно с **Албена Попова** ще разкажем нечувана досега история с животни, ще откриваме изненадващи факти и ще измисляме свои животински метафори. Защото кой знае — може би някой ден някой от нас ще бъде упорит като кълвач, любопитен като октопод или работлив като ленивец!

Албена Попова изследва детската литература в психоаналитична перспектива като докторант в СУ „Св. Климент Охридски“ („Екологичното съзнание в детската литература“). В продължение на 10 години работи по международни проекти, посветени на околната среда и човека, отвели я до Германия, Франция, ЮАР, Нигер и Мароко. Албена е част от екипа на Фондация „Красива наука“ и координатор на програмата за деца и младежи Roots&Shoots за България — фондацията на световно известната приматоложка д-р Джейн Гудол, която светът загуби преди дни. Вижте повече на сайта: <https://rootsnshootsaction.bg>.

Биотехнологиите в действие: от лабораторията до устойчивите иновации

24 октомври, 13:30 ч., Зала Лаборатория

Науката не се случва единствено в лабораториите. Заповядайте да научите как науката и предприемачеството могат да вървят ръка за ръка. Ще се изненадате да научите историята на една „компания“, която е преживяла всички световни кризи в историята на Земята. Ще разгледаме колко динамичен, сложен и организиран е животът вътре в нашите клетки и защо той прилича на добре управлявана система. А след това ви предстои най-впечатляващата среща с една от науките на бъдещето — биотехнологиите. Научете как учените използват живите системи, за да създават нови решения за медицина, земеделие и индустрия. Специално внимание ще обърнем на растителните биотехнологии и на технологията за отглеждане на растения in vitro. Ще видим и реален пример от България — биотехнологичния стартап „Цвете в епруветка“. Ще разберете как научна технология се превръща в устойчив продукт и защо едно цвете, отгледано в лаборатория, може да бъде екологична алтернатива на традиционните букети от рязан цвят. И кой знае, може би следващият успешен стартап ще започне от вас?

Петър Нефтелимов е биотехнолог, биопреприемач и съосновател на биотехнологичния стартап „Цвете в епруветка“. Завършва бакалавър Биотехнологии, магистратура по Биобизнес и биопреприемачество и втора магистратура по Бизнес администрация. Той е създател на медията за практическите бизнес съвети Neftelimov.com. Автор е на книгата „Успехът в българския ген“ и карьерен консултант в неправителствената организация JAMBA, където подкрепя хора с различни възможности в намирането на работа. Петър е част от селекциите Forbes България „30 под 30“ и Дарик радио „40 до 40“. Включен е и в международната класация на Business Elite Awards за 30-те млади лидери под 30 години в Европа за 2025 г. През 2026 год. Петър стана и финалист в конкурса за комуникация на науката FameLab.

Minecraft мисия: „Построй своя зоопарк“

24 октомври, 13:30 ч., Зала ДНК, деца 10–15 год.

Пред вас има празен Minecraft свят, който трябва да превърнете в истински дом за диви животни. С помощта на Minecraft Education и програмиране участниците ще изграждат различни части от своя зоопарк, ще създават местообитания за животните и ще автоматизират строителството с код. Участниците се разделят на екипи от 2–5 ученици и получават собствена зона, която трябва да развият. Целта е всеки екип да създаде собствен впечатляващ зоопарк, в който всяко животно има подходящо място за живот. Всеки етап добавя ново предизвикателство.

Никола Симеонов е възпитаник на Технологично училище „Електронни системи“ със специалност Системно програмиране, и на УНСС, където е завършил Предприемачество. Вече повече от 15 години създава учебни материали и провежда курсове по програмиране за деца на възраст между 6 и 16 години. Вярва, че това е ценно и вдъхновяващо начинание, защото съчетава интересното със смисленото – помага на деца и ученици да развиват отрано умения, които ще им бъдат полезни през целия живот.

CodeCraft Academy е място за програмиране за ученици 6–18 години. <https://codecraft.bg/>

Пчелите

24 октомври, 14:00 ч., Драматичен театър–Пловдив, възрастни и деца над 8 год.

„Пчелите“ е интерактивна перформанс-лекция, която разказва за най-новите открития за пчелите, структурата на тяхното общество и начина му на функциониране, особеностите на този вид, като се фокусираме и върху причините за намаляването на популацията им и ролята им в екосистемите. Театралната организация „36 маймуни“ работи с екип от учени и артисти, за да създаде информативно, интерактивно и запомнящо се преживяване за публиката. Заповядайте на тази театрално-научна среща с еколога **г-р Антония Хубанчева**, режисьора **г-р Гергана Димитрова**, сценографа **Елена Шопова** и актрисата **Кристина Топалова КЕУА**, които ще превърнат фестивалната сцена в театрален салон, за да покажат колко естествено се допълват изкуство и наука. Благодарим за музиката на композитора **Павел Терзийски**, а за подкрепата при разработването на монолозите – на прекрасната **Здрава Каменова**.

ОСАИК– 36 маймуни е театрална организация, която от 2008 година работи в сферата на научния театър. Досега има успешно реализирани четири проекта в този жанр и предвижда да продължи да го развива като интересна и предизвикателна форма с много потенциал както за учени, така и за артисти и публика. Продукциите на „36 маймуни“ имат множество национални и международни отличия, познати са както в страната, така и в Европа. Основателката на организацията, Гергана Димитрова, защитава през 2024 година дисертация на тема научен театър в СУ „Св. Кл. Охридски“. С г-р Антония Хубанчева имат три съвместни проекта представяни в музеи, галерии и нетрадиционни пространства в София и страната. „ПЧЕЛИТЕ“ е техният четвърти проект заедно.

Вижте повече за „36 маймуни“ <https://www.36monkeys.org/>

Спектакълът е подходящ за възрастни, както и за деца най-малко на 8 години. Билетите се продават само онлайн. В театъра няма да има продажба на билети.

Този проект е реализиран с финансовата подкрепа на Министерството на културата, в партньорство с Фондация „Красива наука“ и Фондация „Син куб“.

Кариесът: криминален случай с бактерии, захар и един невинен зъб

24 октомври, 14:30 ч., Зала Космос

Кариесът често изглежда като обикновена „дупка в зъба“, но зад нея стои цял криминален сюжет. Главните заподозрени са бактериите, захарите, киселините и времето, а потърпевшият е един на пръв поглед здрав зъб. В това забавно научно събитие ще разследваме как бактериите образуват биофилм, как захарта се превръща в киселинна атака и защо кариесът не се появява изведнъж, а се развива постепенно. Публиката ще разбере защо началният кариес може да бъде спряен, как слюнката и флуорът помагат в защитата, и защо „ако не боли, няма проблем“ е един от най-опасните митове.

Стажант-лекарят с престопно добро чувство за хумор **Стефан Сотиров** ще представи денталната медицина като наука за превенцията, навиците и малките ежедневни избори, които могат да спасят усмивката преди да се стигне до „местопрестъплението“.

Стефан Сотиров е стажант лекар по дентална медицина в Медицински университет – Пловдив. Интересува се от научна комуникация и вярва, че медицината трябва да бъде разбираема, достъпна и представяна без излишен страх. Участва активно в образователни и научнопопулярни инициативи, а през 2025 г. е финалист в конкурса FameLab България. В своите представяния Стефан съчетава медицински знания, хумор и примери от ежедневието, за да превежда сложните процеси в човешкото тяло на език, близък до публиката. В темата за кариеса той ще покаже, че денталната медицина не е само „зъболекарски стол и машинка“, а наука за бактерии, навици, превенция и малките решения, които всеки ден влияят на здравето ни.

Възстановяване от възпаление при диабет, сърдечно-съдови заболявания и артрит

24 октомври, 15:00 ч., Зала Лаборатория

През последните години се наблюдава промяна в разбирането ни за това как протича възпалението. Установено е, че повечето заболявания, свързани с хронично възпаление – диабет и сърдечно-съдови заболявания се дължат на грешки в завършването на възпалението. **Доц. д-р Петя Димитрова** от Институт по микробиология „Стефан Ангелов“ при БАН ще коментира новите подходи и тенденции за потискане на хронично възпаление, използващи механизмите за възстановяване при диабет, сърдечно-съдови заболявания и артрит. Тя ще представи и визията на мултидисциплинарна научна мрежа, наречена EU-RESOLVE, която обединява учени и лекари около една цел – да се изяснят механизмите, които задействат всички възстановителни процеси и управляват възпалението при набор от имуномедиирани заболявания. Публиката също ще може да се включи с въпроси по време на дискусията.

Доц. д-р Петя Асенова Димитрова е доцент по имунология и развива научна активност в областта на ревматологията и терапевтичните механизми за потискане на хронично възпаление. През 2017 г. тя печели Fulbright стипендия за академичен обмен и посещава за 3 месеца Department of Orthopedic surgery, Lab of Regenerative medicine, Mayo Clinic, Rochester, MA, USA под ръководството на Prof. Jennifer Jane Westendorf. В последните години нейният интерес е свързан с ролята на вродения имунитет и неутрофилите при различни ставни патологии и възпаление. Петя Димитрова има 60 публикации в международни списания и H фактор 18.

За да научите повече за мрежата EU-RESOLVE, посетете уебсайта <https://euresolve.eu/>

Древни митове и легенди

24 октомври, 15:00 ч., Зала ДНК, деца 7–12 год.

„Древни митове и легенди“ е вълнуваща образователна поредица, създадена специално за млади читатели. Поредицата е разработена от специалисти по антична история за любознателни деца, които искат да разберат могъщите митове, богове и легендарни герои на древния свят. Доведете ги, за да открият как хората в миналото са обяснявали света, природата и човешките взаимоотношения чрез увлекателни истории децата. Те ще правят първите си радостни стъпки в историята по забавен и достъпен начин, докато изработват маски на египетски божества, пишат йероглифи и се впускат в други древни занимания.

Д-р Весела Атанасова е завършила висшето си образование в Сорбоната, Франция в специалност Археология и История на изкуството. Защищава двойна докторантура по египтология на тема Жреците от божествения култ през Старо царство в Сорбоната и Нов български университет. За научната си разработка получава награда за „най-добра франкофонска дисертация“ от Университетската агенция на франкофонията и Френския институт в България. От 2017 г. е главен асистент в Института за балканистика с Център по тракология при Българска академия на науките, където е ръководител на проекта „Тракия и Египет в гръко-римската епоха“. Преподава Египетско изкуство и култура в Департамент Средиземноморски и източни изследвания на Нов български университет и в катедрата по Стара история в СУ „Св. Климент Охридски“. Създател е на поредицата „Древни митове и легенди“ за деца.

Фракталите – на Земята и в Космоса

24 октомври, 16:00 ч., Зала Космос

Какво е фрактал и защо едни и същи форми се появяват отново и отново в природата? Заедно с геофизика проф. Бойко Рангелов ще поговорим кога една структура може да бъде наречена фрактална и ще потърсим фрактални закономерности в света около нас – от разклоненията на растенията и речните мрежи до релефа на Земята и движението на природни процеси. Ще видим как фракталната геометрия помага на учените да изследват геодинамиката на Земята – процесите, които оформят и променят нашата планета, включително земетресенията, разломите и движението на земната кора. А после ще погледнем и отвъд Земята: как фракталните модели могат да ни помогнат да разберем динамиката и структурата на други космически обекти и процеси? Едно пътешествие от привидно хаотичните форми към скрития ред зад тях.

Проф. Бойко Рангелов е геофизик, университетски преподавател и изследовател с международен принос в областта на природните бедствия, геоекологията и сеизмологията. Автор е на над 500 научни и над 500 научно-популярни публикации, както и на 30 книги или глави в книги. Участвал е в изпълнението на над 100 научни проекта в България и чужбина. Освен от геофизика и сеизмология, той се интересува от астрофизика, природни бедствия и странни природни феномени.

Радиолюбителството: да разговаряш със света без интернет

24 октомври, 16:30 ч., Зала ДНК

Благодарение на радиостанциите и радиокомуникациите култовите герои в Stranger Things спасиха света. В реалния свят, по време на опустошителните земетресения в Турция, български и местни радиолюбители изиграха ключова роля за възстановяването на комуникациите, когато мобилните мрежи се сринаха и така помогнаха за по-бързата реакция и спасяването на оцелели. А знаете ли, че именно прихванат разговор по

радиочестоти е допринесъл за един кралски развод? Но и че и днес по радиовълните можем да разговаряме с хора от всички континенти, дори с Международната космическа станция? А че радиолюбители си разменят пощенски картички буквално от всички точки на света?

През 2026 г. инженерът от ТУ–София **г-р Ивайло Начев**, ръководител на университетския радиоклуб LZ1KDP на Технически университет – София, основан в средата на XX век, възстанови късовълновата радиовръзка от българската антарктическа база на о-в Ливингстън след 19-годишно прекъсване. Заповядайте да научите повече за изключителните възможности на радиочестотите от един от най-запалените радиолюбители в страната.

Инж. г-р Ивайло Начев е главен асистент в катедра Радиокомуникации и видеотехнологии на Факултета по Телекомуникации. Той отговаря за Радиоклуба в ТУ–София, където нагледно пред ученици и студенти представя радиолюбителското хоби. Участник е в 33 Българска антарктическа експедиция с проект за радио наблюдения на слънцето. Ивайло е носител на наградата „Нашата планета“ от националния финал на международния конкурс FameLab 2025.

Малко космическо пътешествие за големи изобретатели

24 октомври, 16:00 и 17:30 ч., Зала Енергия, деца 7–12 год.

Включете се в малкото космическо пътешествие за големи изобретатели на академия „Никола Тесла“, за да полетим заедно на крилете нашата мини ракета. Ще се разходим го Голямата и Малката мечка и ще коя е Полярната звезда. Всеки участник ще си тръгне към вкъщи със своята мини ракета. Докато работим, ще надникнем заедно в чудния свят на космическите предизвикателства и STE(A)M, където уроците по „Човек и природа“, „Човек и общество“, „Математика“, „Български език и литература“ и „Технологии и предприемачество“ си правят неочаквана среща, за да стане наистина интересно!

Академия „Никола Тесла“ е основана от **г-р Валентина Иванова**, която е доктор по Системи с изкуствен интелект, магистър по Софтуерни системи, ФКСУ към ТУ–София, специализира в Института по Софтуерно инженерство към университета Карнеги–Мелън (САЩ). Преди да се насочи към преподавателската дейност, ръководи R&D отдела в голяма международна софтуерна компания. Основател е на Лаборатория по дигитални иновации към НБУ. Научната си работа продължава като част от екипа на секция „Кибер–физични системи“ към ИИКТ–БАН. Вижте повече за Академия „Никола Тесла“ <https://ant.bg/>.

Първите карти в България: Христо Г. Данов, г-р Евгения Сарафова

24 октомври, 16:30 ч., Зала Лаборатория

Знаете ли, че през 1860–те Христо Г. Данов започва да издава географски карти и атласи, предназначени за българските училища? През 1861 г. публикува стенна карта на Европейска Турция, а през 1865 г. „Землеописателен учебен атлас“ с 24 карти. Данов има огромна роля за превръщането на географската карта в част от модерното българско образование. Научете повече за историята на картографията в България и каква роля играе Пловдив в нея от **г-р Евгения Сарафова**.

Д-р Евгения Сарафова е съосновател на Географ БГ. Експерт е по ГИС и дистанционни изследвания. През 2010 г. Евгения представя България на Големия географски фестивал в Санкт Петербург, Русия. Съорганизатор е на Първия географски фестивал — Ямбол 2015 и чест участник в Софийския фестивал на науката. Дипломира се през 2011 г. в СУ

„Св. Климент Охридски“, специалност „Картография и ГИС“. С магистърската си теза „Моделиране на туристически маршрути с ГИС в района на Земенския пролом“ печели III място на националния конкурс „Млади и енергични учени“, част от Европейската нощ на учените. През 2016 г. защитава дисертация на тема „Пространствено моделиране на екотуристически потенциал с използване на спътникови изображения и ГИС“ в Института по космически изследвания и технологии – БАН. Има професионален опит, свързан с менторство на студенти и ученици по различни проекти и програми. През 2016 г. Евгения става част от най-голямата и най-престижната селекция от млади глобални лидери на Forbes Bulgaria „30 под 30“. Основател е на компанията за иновации в представянето и преподаването на география Pixel Company <https://pixelcompanystudio.com>.

От безпорядък до бешамел: контролирани реакции в кухнята

24 октомври, 17:30 ч., Зала Космос

MasterChem: физикохимията в кухнята. Какво правят един доктор по хранителни технологии и един по физика на твърдото тяло и материалознание в кухнята? Пълна каша... но с идеален вискозитет, хомогенна структура и термодинамична стабилност. Инж. д-р Ивайла Сопотенска и доц. д-р Божидар Стефанов ще намалят повърхностното напрежение и ще изгладят междупазовата граница между кухнята, химията и физиката, за да покажат, че кухнята е най-достъпната домашна лаборатория. Ще говорим (и готвим) за това как се получава идеалният бешамел, как топлината пренарежда молекулите в храната, защо сосовете се съгъстват, емулсиите се стабилизират, а някои кулинарни митове се разпадат по-бързо от нестабилна пяна. Елате на майсторски клас по кулинарна физикохимия — с експерименти на живо, научни закачки и слабо контролирана кухненска ентропия.

Доверете се на двамата от най-атрактивните учени на сцена да ви доставят истински смислено забавление с наука в събота вечер.

Инж. д-р Ивайла Сопотенска има докторантура по темата за безглутенови изделия в Университета по хранителни технологии в Пловдив. Активен комуникатор на науката, тя е финалист е на конкурса FameLab от 2014, 2016 и 2021 г., лектор в TEDxSofia, фестивалите на науката на Фондация „Красива наука“, била журналист в ОффНюз Наука, ментор на ученици. По време на XV Софийски фестивал на науката инж. Сопотенска участва като панелист в запис на първото предаване с български учени на BBC CrowdScience.

Доц. д-р Божидар Стефанов от катедра „Химия“ на Технически университет — София е защитил е докторска степен по твърдотелна физика в Университета в Упсала, Швеция, и е специализирал в университетите в Нотингам и Оксфорд. Повече от 15 години работи в областта на наноструктурираните функционални материали за енергийни и екологични приложения. Ръководител и координатор на два национални научни проекта. Божидар е победител на голямата награда от FameLab All Stars България 2021 г.

Културата: споделеност и дипломация

24 октомври, 18:00 ч., Зала Лаборатория

Известно е, че взаимодействието между различни култури е старо колкото света. Те са в постоянен контакт помежду си и се влияят една от друга, което допринася за ускореното развитие на обществата. Взаимоотношенията между културите обаче невинаги предполага някаква форма на сътрудничество или обогатяване. Понякога те

се проявяват като средство за асимилация. Ето защо е необходимо държавите да осъзнават международните очертания на своята културна политика. При това много важно е да се избегнат крайностите, едната от които води до несамостоятелност и загуба на културна идентичност, а другата, не по-малко пагубна – до пълна изолация и дори до погазване на универсални човешки ценности.

Срещнете се с учените, които изучават културата в дипломацията и международните отношения, както и нейната роля за насърчаване на мира и стабилността, за стимулиране на икономическия растеж и за преодоляване на глобалните обществени предизвикателства. Научете за различни модели, които държавите използват, за да подобрят своя имидж, да оказват влияние върху международната общност и да намират съюзници. Те включват културен обмен, концерти, изложби, театрални представления, фестивали, спортни състезания, кулинария, дори изображения и дизайн на банкноти и юбилейни монети.

Александра Миланова е доктор по история, главен асистент и научен координатор в Института за балканистика с Център по тракология при Българската академия на науките. Преподава в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и Университета на Осака. Автор е на над 40 публикации на различни езици, включително две монографии, два сборника и три албума. Преди да започне академичната си кариера работи в частния сектор, където се занимава с управление на международни проекти и събития. Александра е инициатор и ръководител на няколко български и международни проекта, сред които „Културна дипломация на Балканите през XX и XXI век: постижения, проблеми, предизвикателства за бъдещето“. Участва активно в дейности, свързани с научната комуникация и културната дипломация в над 20 държави на пет континента. Многократно е награждавана за постиженията си в областта на хуманитарните и социалните науки и културата. Тя е член на Кралското историческо дружество, на Консултативния съвет на Еуропа, както и първият и единствен представител на България в Глобалната младежка академия (GYA).

Калоян Симеонов е професор и доктор на политическите науки, преподавател в катедра „Европеистика“ и заместник-декан по международно сътрудничество на Философския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Той участва като гост-лектор в УНСС, НБУ, Центъра за европейски програми към Американския университет, Европейския институт по публична администрация, Института по публична администрация – София, Дипломатическия институт към Министерството на външните работи на Република България и др. Автор е на 11 монографии и повече от 100 други публикации на различни езици, включително учебници и учебни помагала. Калоян притежава близо 30 години практически опит в държавната администрация в областта на финансовата грамотност, финансовите услуги, икономическата и паричната интеграция на ЕС. Член е на „Екип Европа“, който обединява експерти от държавите-членки на ЕС и на Българската асоциация за изследване на европейските въпроси. Успоредно с тези дейности е участвал в различни проекти и мисии в Босна и Херцеговина, Косово, Северен Кипър, Турция, Украйна, Азербайджан, Черна гора и Северна Македония.

Виктория Лекова е доктор по културология и изследовател в Института за балканистика с Център по тракология при Българската академия на науките. Тя е лауреат на програмата „Йожен Йонеско“ (2023–2024) и стипендиант на Фондация „Рийочи Сасакава“ по Програмата за млади лидери (2023). Класира се на трето място в българския финал на конкурса „Моята теза в 180 секунди“, организиран от Университетската агенция на Франкофонията (AUF) и Франкофонския център на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, с подкрепата на Министерство на

външните работи на Република България и Френския институт. Виктория е член на екипа на няколко български и международни проекта, сред които „Културна дипломация на Балканите през XX и XXI век: постижения, проблеми, предизвикателства за бъдещето“.

Психеделиците: Иновация в грижата за психичното здраве

24 октомври, 18:00 ч., Зала ДНК

Психеделиците отново са в центъра на научния и обществен разговор – като потенциални инструменти за терапия на зависимости, депресия и травма. Но заедно с научния интерес расте и културната вълна около тях – между реална надежда, комерсиализация и нови митове. Какво всъщност знае науката днес? Как психеделично-асистираните терапии влияят върху мозъка, поведението и зависимости? Какво показват изследванията в центрове като Johns Hopkins Center for Psychedelic and Consciousness Research и Imperial College London Centre for Psychedelic Research при терапията на зависимости? И защо веществото само по себе си не е терапия – без терапевтична рамка, безопасна среда и интеграция след преживяването? Присъединете се към панел с участието на психиатъра **д-р Нейчо Тодоров**, психотерапевта **Лилия Попганчева** и социолога **Атанас Гроздев**, за да поговорим открито и на базата на научни доказателства за тази толкова сложна и бъдеща противоречия тема.

Д-р Нейчо Тодоров е медицински директор в ICON и психиатър в медицински центрове „Хейлан Кеър“, с дългогодишен опит в болничната и извънболничната психиатрия. Член на борда на Българската психеделична общност и активен участник в разговорите за бъдещето на модерната психиатрия и персонализираната грижа.

Лилия Попганчева е психотерапевт с подготовка в областта на груповата психоанализа и психеделично-асистираната терапия. Член на Българското общество по психоанализа и групов анализ и на Британската трансперсонална асоциация. Работи с индивидуални клиенти и води терапевтични ритрийти в Португалия и Холандия. Съосновател и съпредседател е на Българско психеделично общество.

Атанас Гроздев е социолог и магистър по право и дипломация с дългогодишна подготовка в областта на психеделично-асистираната терапия и обучение в Колумбия, Мексико, Еквадор и Габон, където изучава традиционни подходи към терапевтичната работа с психеделици. Фасилитатор в най-голямата клиника за психеделична терапия в света и на терапевтични ритрийти в Холандия. Съосновател и съпредседател на Българско психеделично общество.

Секс в Космоса

24 октомври, 19:00 ч., Зала Космос, за възрастна публика 18+

Искаме да имаме база на Луната, колония на Марс, а защо не и още по-смели проекти за колонизиране на Слънчевата система?! Всичко това минава през нещо много важно и базово – репродукция в условия различни от земните. Нека си го кажем направо – секс в Космоса: от научна фантастика в миналото до все по-вероятна реалност в настоящето. Бъдещето може да ни провокира по много начини – елате и разберете как!

Д-р Петър Ефтимов завършва Ветеринарна медицина през 2006 г. в АТУ гр. София. Веднага след това започва работа в клиника „Анимо“, а по-късно и в Централна ветеринарна клиника, където работи до 2011 г. Има интереси в областта на регенеративната медицина, терапия на екзотични домашни любимци и диви животни. През 2012 г. завършва и специалност „Молекулярна биология“ към СУ „Св. Климент

Охридски". През 2017 г. защитава докторска степен по молекулярна биология в Катедрата по биохимия на Биологическия факултет към Софийския университет, а от юни 2018 г. работи като главен асистент по хистология и ембриология в същия факултет. Петър е любител-астроном и един от випускниците на магистърска програма „Астрономия и популяризация на астрономията“ на Физическия факултет към СУ „Св. Климент Охридски“, както и комуникатор на науката и редовен лектор в ежегодния Софийски фестивал на науката. В момента следва философия, защото смята, че това е едно от главните интелектуални предизвикателства в човешкия живот. Д-р Ефтимов проявява особен интерес към еволюционната биология на развитието и астробиологията и от 2024 г. е съръководител на интердисциплинарната магистърска програма „Астробиология“ – съвместен проект на природните факултети на СУ „Св. Климент Охридски“.

25 октомври, неделя

Третата ябълка

25 октомври, 10:30 ч., Зала Космос

Три ябълки промениха света – една изядена, една нахапана и една паднала. Как падналата ябълка промени света? Ще говорим за най-слабата сила в природата, която присъства във всеки момент от живота ни – сила, която ни държи здраво стъпили на земята, управлява движението на планетите и дори играе ключова роля за възникването на самия живот. Ще разберем как гравитацията влияе върху формите на живот и върху развитието и усъвършенстването на техните адаптивни механизми. Разсъждавайте как една фундаментална идея се развива във времето и променя разбирането ни за природата, живота и Вселената, като прави съвременната физика по-достъпна и вдъхновяваща.

Тодорка Димитрова е доцент в катедра „Физика“ на Физико-технологичния факултет към Пловдивския университет „Паусий Хилендарски“. Завършила е инженерна физика в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, а докторската си дисертация защитава в Университета в Палермо, Италия. В продължение на десет години е гост-професор в Университета във Фрибур, Швейцария. Тя е дългогодишен научен секретар на Съюза на учените в България – Пловдив, където е заемала и други ръководни длъжности. Била е член на Управителния съвет на Дружеството по биомедицинска физика и инженерство и е член на Дружеството на писателите в Пловдив. Научните ѝ интереси са в областта на модерната оптика и медицинската физика. Автор е на над 120 научни публикации и съавтор на две монографии, издадени от престижното немско издателство Aschendorff Verlag (Германия). Доц. Димитрова е преминала 15 специализации в чужбина, участвала е в 20 международни научни проекта и в организирането на 25 международни конференции в България и чужбина. Изнасяла е лекции пред студенти в Швейцария, Словения, Гърция, Литва и Латвия.

Диетолог ли е алгоритъмът?

25 октомври, 10:30 ч., Зала Лаборатория

Може ли изкуственият интелект да състави хранителен режим? В това събитие ще разгледаме въпроса през две гледни точки – на програмиста и научен изследовател в областта на ИИ **Детелинка Трифонова** и на инструктор по диетично хранене **Мартина Тодорова**. Ще разберем как ИИ може да структурира информация, да предлага варианти и да подпомага анализа, но също така ще обсъдим защо човешката експертиза, медицинският контекст и критичната проверка остават незаменими.

Детелинка Трифонова е докторант във Факултета по математика и информатика на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Работи в областта на изкуствения интелект, машинното обучение, дълбокото обучение и интелигентните системи, с особен интерес към това как големите езикови модели могат да бъдат адаптирани към конкретни професионални области. Родена е във Варна, а днес живее и работи в Пловдив. Когато не мисли за модели, данни и алгоритми, обича мотоциклети, технологии, програмиране и предизвикателства, в които науката трябва да бъде обяснена ясно, смело и запомнящо се. Финалист е в конкурса FameLab 2026 г.

Мартина Тодорова е инструктор диетично хранене; директор на детска кухня в град Пловдив от 2025г. „Студент на годината“ на Медицински колеж – Пловдив за 2024 г.; финалист от конкурса FameLab; в момента продължава образованието си в специалност "Здравни грижи" към МУ Пловдив. Работя активно с деца и провеждам игрови образователни семинари в детски градини и училища на тема здравословно хранене. Интересите ми са свързани със здравословното хранене, хранителното поведение при децата и това как науката може да бъде поднесена разбираемо, интересно и близо до ежедневието.

На лов за фосили

25 октомври, 10:30 ч., Зала ДНК, деца 10–15 год.

Отиваме на лов за фосили! Но ще го направим в класната стая по време на това практическо занимание! Участниците ще работят по двойки, като първо ще почистват, а след това ще пресяват проба от богата на фосили седиментна скала от Северна Каролина. В тази седиментна проба има както малки цели фосили (с дължина само няколко милиметра), така и множество фрагменти от черупки на организми с черупка (също фосили). От събраните образци участниците ще разпознават своите фосили и ще обсъждат какво могат да ни разкажат фосилите за миналото.

Майкъл Санди прекарва професионалната си кариера като преподавател и изследовател по геология във Обединеното кралство и САЩ. Днес той живее в България и продължава страстта си към фосилите и геологията чрез образователни инициативи и работа с широката публика.

На английски с превод на български език.

Мисия с роботи: Приключенията на Индиана Джоунс

25 октомври, 11:00 ч., Зала Енергия, деца 7–10 год.

Обиколи света, разгадай координатите, изпълни опасните мисии и открий изгубените съкровища! Участниците се превръщат в изследователи и получават специална карта с координати, която ги отвежда до различни точки по света. За да достигнат до всяка следваща дестинация, те трябва да програмират своя робот да премине успешно през трасето – да завива, да избягва препятствия, да преминава през тесни проходи и да спира точно върху зададените координати.

Никола Симеонов е възпитаник на Технологично училище „Електронни системи“ със специалност Системно програмиране, и на УНСС, където е завършил Предприемачество. Вече повече от 15 години създава учебни материали и провежда курсове по програмиране за деца на възраст между 6 и 16 години. Вярва, че това е ценно и вдъхновяващо начинание, защото съчетава интересното със смисленото – помага на деца и ученици да развиват отрано умения, които ще им бъдат полезни през целия живот.

CodeCraft Academy е място за програмиране за ученици 6–18 години. <https://codecraft.bg/>

25 октомври, неделя

	зала КОСМОС (300 места)	зала ЛАБОРАТОРИЯ (30/100 места)	зала ЕНЕРГИЯ (30 места)	зала ДНК (30 места)	
10:00-10:30					10:00-10:30
10:30-11:00	Третата ябълка доц. г-р Тодорка Лулчева Димитрова ПУ „П. Хилендарски“	Диетолог ли е алгоритъмът? ас. Детелинка Трифонова, Мартина Тодорова ПУ „П. Хилендарски“, МУ – Пловдив	Мисия с роботи: „Приключенията на Индиана Джоунс“ Никола Симеонов CodeCraft Academy 7-10 год.	На лов за фосили г-р Майкъл Санди Сдружение „Образование и изследвания“ 10-15 год. 🎧	10:30-11:00
11:00-11:30					11:00-11:30
11:30-12:00					11:30-12:00
12:00-12:30	Азбучни истини за произхода на човека доц. г-р Татяна Атанасова Илиева, г-р Инна Димитрова Кирило-Методиевски научен център, БАН; Фондация GLAGOLITICA, УНИБИТ	6G — нова технология за мобилни комуникации ... и още нещо доц. г-р Емил Влаков СУ „Св. Кл. Охридски“	Древни митове и легенди гл. ас. г-р Весела Атанасова Институт за балканистика с център по тракология, БАН 7-10 год.	Направи си сам яйце Фаберже Теодора Билярска СУ „Св. Кл. Охридски“ 10-15 год.	12:00-12:30
12:30-13:00					12:30-13:00
13:00-13:30					13:00-13:30
13:30-14:00	Научно за киселото зеле г-р инж. Ивайла Сопотенска Аурубис България	Туберкулозата в ерата на резистентността: нови предизвикателства и иновативни решения доц. г-р Виолета Русева Институт по микробиология, БАН	Пътешествието на Робознайко до планетата Земя инж. Костадин Негев Млад изобретател 10-15 год.	Със стъпка на мравка и лъвско сърце Албена Попова Корени и филизи / Фондация „Красива наука“ 10-15 год.	13:30-14:00
14:00-14:30					14:00-14:30
14:30-15:00					14:30-15:00
15:00-15:30	Формата на водата инж. Нийв Шоу Ирландия 🎧	Стратегически суровини: минералите, които движат бъдещето проф. д-р Светослав Георгиев Геологически институт, БАН	Как да разказваме вълнуващи истории на научни теми Димитър Узунов Arte Urbana Collectif работилница за младежи, възрастни	Малко космическо пътешествие за големи изобретатели г-р Валентина Иванова Академия „Тесла“ 7-12 год.	15:00-15:30
15:30-16:00					15:30-16:00
16:00-16:30					16:00-16:30
16:30-17:00	Запознай се с палеоботаника доц. г-р Владимир Бозуков Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, БАН	Работилница	Събития на сцена	на английски език с превод 🎧	16:30-17:00
17:00-17:30					17:00-17:30

Азбучни истини за произхода на човека: библейският разказ за сътворението на Адам и Ева в семиотичния код на глаголическото писмо

25 октомври, 12:00 ч., Зала Космос

Запознайте се с глаголическите букви, озадачуващи, съответно, Шестия творчески ден, когато според библейския разказ Бог създава първата човешка двойка Адам и Ева, и Седмия ден на Божия покой. Ще си говорим за природата на човека и смисъла на човешкия живот през тълкуването на глаголическите букви. Ще разкрием и тайната на андрогина – архетипния образ на 'двуполово, мъжко-женско същество'. В анализа ще включим и питагорейското учение за числата. Ще стане дума за биология, химия, физика и другите природни науки. Заповядайте на тази среща с **доц. д-р Татяна Илиева** и **д-р Инна Димитрова** от Кирило-Методиевския научен център към БАН. Ще бъде интересно.

Доц. д-р Татяна Илиева е специалист по класически езици и теология, доктор по история на българския език. Заниманията ѝ са в областта на кирилометодиевистиката, палеославистиката, средновековните преводи от гръцки на славянски език, българската историческа лексикология и лексикография, семиотиката на писмените системи.

Д-р Инна Димитрова има защитена докторска дисертация в Кирило-Методиевския научен център към БАН на тема „Съвременни теории за символика на глаголицата“, с научен рък. проф. Хайнц Миклас (Университет Виена). Специализира старобългарска палеография и кодикология. Теория на писмените системи и графематика в Института по славистика към Департамент по философия и история на Виенския университет и по Еразъм + в Университет „Константин Философ“ в гр. Нитра, Словакия. Изнася редица лекции по въпроси, свързани с глаголицата в страната и чужбина. Преподавател е в УНИБИТ. Ръководи научен проект, финансиран от ФНИ към МОН, за изследване на ръкописни паметници с интердисциплинарни методи и средства. Учредител на Фондация „Глаголитика“.

Направи си сам яйце Фаберже

25 октомври, 12:00 ч., Зала ДНК, деца 10–15 год.

Потопете се в блестящия свят на скъпоценните камъни, за да научите любопитни факти за тях. Заедно с геолога **Теодора Билярска** ще надникнем и зад кулисите на прочутите яйца на Фаберже – как са създадени, какви материали и камъни са използвани и как тези малки шедьоври се превръщат в едни от най-известните бижутерийни произведения в света.

Теодора Билярска е уредник на Музея по минералогия, петрология и полезни изкопаеми към Геолого-географския факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Работи активно с минерални, скални и фосилни колекции и представя музея пред ученици, студенти и широката публика.

6G – нова технология за мобилни комуникации ... и още нещо, Емил Владков

25 октомври, 12:30 ч., Зала Лаборатория

Новата технология 6G, която се очаква да навлезе в живота ни от 2030 нататък, е нещо съвсем различно от досегашните технологии за мобилни комуникации – 3G, 4G и 5G. Всъщност тя обещава да обърне света ни, такъв какъвто го познаваме, буквално с главата надолу. Защо това е така и какви са приложенията и предизвикателствата на 6G, ще научим в тази занимателна и достъпна лекция от **доц. д-р Емил Владков**.

Доц д-р Емил Владков е преподавател в катедра „Радиофизика и Електроника“ на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Древни митове и легенди

25 октомври, 12:30 ч., Зала Енергия, деца 7–10 год.

„Древни митове и легенди“ е вълнуваща образователна поредица, създадена специално за млади читатели. Поредицата е разработена от специалисти по антична история за любознателни деца, които искат да разберат могъщите митове, богове и легендарни герои на древния свят. Доведете ги, за да открият как хората в миналото са обяснявали света, природата и човешките взаимоотношения чрез увлекателни истории децата. Те ще правят първите си радостни стъпки в историята по забавен и достъпен начин, докато изработват маски на египетски божества, пишат йероглифи и се впускат в други древни занимания.

Д-р Весела Атанасова е завършила висшето си образование в Сорбоната, Франция в специалност Археология и История на изкуството. Защищава двойна докторантура по египтология на тема Жреците от божествения култ през Старо царство в Сорбоната и Нов български университет. За научната си разработка получава награда за „най-добра франкофонска дисертация“ от Университетската агенция на франкофонията и Френския институт в България. От 2017 г. е главен асистент в Института за балканистика с Център по тракология при Българска академия на науките, където е ръководител на проекта „Тракия и Египет в гръко-римската епоха“. Преподава Египетско изкуство и култура в Департамент Средиземноморски и източни изследвания на Нов български университет и в катедрата по Стара история в СУ „Св. Климент Охридски“. Създател е на поредицата „Древни митове и легенди“ за деца.

Научно за киселото зеле

25 октомври, 13:30 ч., Зала Космос

За всички, които го пожелаха, вълнуващата история на киселото зеле! Символ на благоденствие и хранителна сигурност при пътуването до Божи Гроб, основа на зимното продоволствие и основен атрибут в бита на българина. Какво е ферментация, как е открита, кои сортове да подберете и защо Ицо така и не успя да направи кисело зеле в Германия? Попитайте хранителния технолог **инж. д-р Ивайла Сопотенска**, за да затвърдите завинаги любовта си към киселото зеле!

Инж. д-р Ивайла Сопотенска е защитила докторската си степен по темата за безглутенови изделия в Университета по хранителни технологии в Пловдив. Работи в научния отдел на Аурубис България. Активен комуникатор на науката, тя е финалист на конкурса FameLab от 2014, 2016 и 2021 г., лектор в TEDxSofia, фестивалите на науката на Фондация „Красива наука“, била е журналист в Наука ОффНюз, ментор на ученици. По време на XV Софийски фестивал на науката инж. Сопотенска участва като панелист в запис на първото предаване с български учени на BBC CrowdScience.

Със стъпка на мравка и лъвско сърце

25 октомври, 13:30 ч., Зала ДНК, деца 10–15 год.

Защо сме работливи като пчели, хитри като лисици, а смели като лъвове? И дали животните наистина са си заслужили всички тези определения? В тази работилница ще тръгнем по следите на животните, скрити в езика. Ще разберем какво стои зад някои от познатите ни изрази — и ще проверим какво казва науката за поведението на техните истински „герои“. Заедно с Албена Попова ще разкажем нечувана досега история с животни, ще откриваме изненадващи факти и ще измисляме свои животински метафори. Защото кой знае — може би някой ден някой от нас ще бъде упорит като кълвач, любопитен като октопод или работлив като ленивец!

Албена Попова изследва детската литература в психоаналитична перспектива като докторант в СУ „Св. Климент Охридски“ („Екологичното съзнание в детската литература“). В продължение на 10 години работи по международни проекти, посветени на околната среда и човека, отвели я до Германия, Франция, ЮАР, Нигер и Мароко. Албена е част от екипа на Фондация „Красива наука“ и координатор на програмата за деца и младежи Roots&Shoots за България – фондацията на световно известната приматоложка д-р Джейн Гудол, която светът загуби преди дни. Вижте повече на сайта: <https://rootsnshootsaction.bg>.

Туберкулозата в ерата на резистентността: нови предизвикателства и иновативни решения

25 октомври, 14:00 ч., Зала Лаборатория

Туберкулозата, известна още като „суха болест“ или „белезница“, е една от най-старите и най-смъртоносни инфекции в човешката история. Още в древността е била разпознавана – доказателства за нея са открити в египетски мумии отпреди повече от 3000 години, а в античните текстове е описвана като „фтиза“ – болест на разпадането. Смятала се е за „болест на бедните“, но е покосявала и аристокрацията – сред жертвите ѝ са писателят Джон Китс, композиторът Фредерик Шопен и императорът Наполеон III. България също е засегната от болестта, но след Втората световна война, с въвеждането на задължителната ваксинация с БЦЖ и масовите профилактични прегледи, постига значителен напредък в ограничаването на туберкулозата. До края на 70-те години страната е сред държавите с най-ниски нива на заболяемост в Европа. За съжаление, след 90-те години, поради икономическите трудности и намаляването на здравните ресурси, случаите отново започват да нарастват, особено сред уязвими групи от населението. Заедно с **доц. д-р Виолета Русева** от Института по микробиология – БАН научете повече за съвременната картина на разпространението на туберкулозата по света и в България, рискови групи, как можем да овладеем резистентността с нови лекарства и иновативни решения за лечение обръщайки се към народната медицина и природни продукти.

Доц. д-р Виолета Русева се занимава с научно-изследователска дейност в Института по микробиология „Стефан Ангелов“ към Българската Академия на Науките. Тя защитава дисертация през 2009г в областта на молекулярната епидемиология на туберкулозата в България. Нейната експертиза е фокусирана върху бактериалната резистентност, еволюция на патогенните микроорганизми, разработването на нови лекарства и терапии. Приложната стойност на работата ѝ се изразява в изследване на взаимодействията между бактериите и човека на молекулярно ниво с подчертан принос към съвременната биомедицинска наука. Специализирала е в международни институти по цял свят в областта на инфекциозната микробиология. Тя активно развива международни сътрудничества по програми на “NATO's Science and Technology”, ERASMUS+, COST (European Cooperation in Science and Technology) и е член на различни научни организации. През годините е печелила и много научни награди за научни публикации, успешни проекти на Фонд Научни Изследвания, за „Високи Научни постижения“ на утвърден учен от Съюза на учените в България, Секция „Микробиология“. Научната ѝ дейност се характеризира с висока продуктивност, доказана от 1035 цитирания международни бази данни. Професионалният ѝ принос включва и административен опит като отговорник за „връзки с обществеността“ и мрежата Институти Пастъор в Института по микробиология, БАН и секретар на секция „Микробиология“ към Съюза на учените в България.

Пътешествието на Робознайко до планетата Земя

25 октомври, 14:00 ч., Зала Енергия, деца 10–15 год.

Имало едно време робот на име Робознайко. Той живеел на блестящата планета Идеяния – място, където небето светело в синьо–лилави цветове, а въздухът бил изпълнен с тихото жужене на хиляди малки летящи машини, които приличали на светулки. Помогнете на Робознайко да се избави от беда като постройте електрическа верига, с която космическият му кораб да излети отново!

Инж. Костагин Недев е завършил ППМГ „Васил Левски“ в гр. Смолян, както и Висшето военновъздушно училище „Георги Бенковски“ в гр. Долна Митрополия. Следват обучения във Военновъздушна академия в гр. Деблиц (Полша) и курс по лидерство в авиацията във ВВС на САЩ. Образованието си продължава като студент в магистърската програма „Хардуерни и софтуерни системи“ на Физико–технологичния факултет към ПУ „Паисий Хилендарски“. През 2022 г. получава награда „Джон Атанасов“ за проект с висок обществен принос и е номиниран в класацията на Forbes „30 под 30“ за млади предприемачи и лидери. Обявен е за един от „Архитектите на бъдещето“ от Emerging Europe. Вижте повече за „Млад изобретател“ <https://mladizobretatel.bg/>.

Формата на водата

25 октомври, 15:00 ч., Зала Космос

Колко вода е необходима, за да оцелееш на Марс? По–малко, отколкото един слон изпива за четири дни. Това е само един от реалните въпросите, на които изследователката на Земята и Космоса **Нийв Шоу** е отговаряла! Нийв изкарва с ограничено количество вода по време на симулация на мисия до Марс, проследява пингвини в Антарктика, а в Арктика е попадала на гладна полярна мечка. Сега носи всичко това на Фестивала на науката!

„Формата на водата“ е щуро, забавно и изпълнено с експерименти приключение за цялото семейство. Ще наблюдаваме как ледът се топи пред очите ни. Ще разберем кой се справя по–добре със студа – вие или пингвинът. Ще се включим в предизвикателството с ръкавица и ще се срещнем с животни, които са открили невероятни стратегии за оцеляване, за които хората още не са се досетили. А Нийв ще ни разкаже истински истории от леда, пустинята и симулирана мисия до Марс от първо лице – като човек, който наистина ги е преживял.

Големи въпроси, страхотни факти и истинско приключение. Доведете децата и не забравяйте чувството си за удивление!

Нийв Шоу е инженер, учен, автор и активен комуникатор на науката. Тя е една от водещите ирландски комуникатори и специалисти по точни и природни науки и изкуство, която обединява всички тези области в едно. За себе си казва, че е израснала в малък град, от който космосът е изглеждал като историята на другите хора. Участвала е в подготовка за мисия до Марс, пътувала е до Антарктика и е наблюдавала излитането на ракета от космическия център Кенеди. И макар че гледа към Космоса (до който все още не е стигнала), основната ѝ цел е да търси как можем да подобрим живота си тук на Земята.

Повече за нея можете да научите на сайта ѝ: <https://www.niamhshaw.ie/>.

Събитието е на английски с превод на български език.

В партньорство с Посолство на Ирландия, по повод председателството на Ирландия на Съвета на Европа.

Малко космическо пътешествие за големи изобретатели

25 октомври, 15:00 ч., Зала ДНК

Включете се в малкото космическо пътешествие за големи изобретатели на академия „Никола Тесла“, за да полетим заедно на крилете нашата мини ракета. Ще се разходим до Голямата и Малката мечка и ще коя е Полярната звезда. Всеки участник ще си тръгне към вкъщи със своята мини ракета. Докато работим, ще надникнем заедно в чудния свят на космическите предизвикателства и STE(A)M, където уроците по „Човек и природа“, „Човек и общество“, „Математика“, „Български език и литература“ и „Технологии и предприемачество“ си правят неочаквана среща, за да стане наистина интересно!

Академия „Никола Тесла“ е основана от **г-р Валентина Иванова**, която е доктор по Системи с изкуствен интелект, магистър по Софтуерни системи, ФКСУ към ТУ-София, специализира в Института по Софтуерно инженерство към университета Карнеги-Мелън (САЩ). Преди да се насочи към преподавателската дейност, ръководи R&D отдела в голяма международна софтуерна компания. Основател е на Лаборатория по дигитални иновации към НБУ. Научната си работа продължава като част от екипа на секция „Кибер-физични системи“ към ИИКТ-БАН. Вижте повече за Академия „Никола Тесла“ <https://ant.bg/>.

Стратегически суровини: минералите, които движат бъдещето

25 октомври, 15:30 ч., Зала Лаборатория

Редкоземни, стратегически, критични суровини – все термини, които чуваме от журналисти, икономисти, политици. Те са свързани с бъдещето на производството на енергия и на високотехнологични продукти с приложения във всички области на икономиката и бита. Изискват употребата на огромни количества метални и неметални суровини. Настоящото предлагане, производство и рафиниране на много от тези суровини е недостатъчно, за да отговори на глобалното търсене, което създава икономически стимули за развитие на минното дело. Освен това, то е доминирано от малко на брой държави, което създава глобални рискове за доставките. Изправена пред тези предизвикателства и възможности, по-голямата част от света се надпреварва да навакса систематично пренебрегваното проучване, добив, преработка и рециклиране. Чуйте от директора на Геологическия институт при БАН **проф. г-р Светослав Георгиев** каква е подготовката на страната ни и какво правят българските учени, за да посрещнем предизвикателствата на бъдещето. Разговаряйте директно с водещия учен, за да научите фактите, които вълнуват всеки от нас.

Проф. г-р Светослав Георгиев е Директор на Геологически институт "Акад. Страшимир Димитров" при Българска академия на науката. Координатор е на Национална научна програма „Критични и стратегически суровини за зелен преход и устойчиво развитие“.

Как да разказваме вълнуващи истории на научна тема

25 октомври, 15:30 ч., Зала Енергия, младежи и възрастни

Ако преподаваш наука в училище или просто обичаш науката, тази работилница ще те научи как да говориш и разказваш за нея така, че всички да те слушат с интерес! С режисьора и сценарист **Митко Узунов** ще научиш как да създаваш увлекателни истории на научна тема. Ще разбереш как да свързваш научни факти с въображение, как да говориш успешно пред публика и какви са тайните на добрия разказвач. Ще експериментираме, ще играем и ще се забавляваме, докато учим как науката може да бъде не само важна за човек и човешкото общество, но и много вълнуваща!

Димитър Узунов е режисьор, актьор, сценарист, учен и учител. Създател е на платформата „Театър & Наука“ в България, чрез която продуцира сценични продукции в

сътрудничество с учени, комуникатори на науката и научни институции, както и осъществява интердисциплинарен обмен на идеи, знание и умения. Основател и артистичен директор на интердисциплинарния фестивал за наука и изкуство „Театър на чудесата“ в София. Координатор на европейските проекти за сътрудничество между хора на науката и на изкуството “CURIOUS” и “Please ASK!” Два пъти е печелил отличието „Млад талант на Париж“ с компанията си “Famille Mundi”. Печелил е и Голямата награда на фестивала за младежки театър в Ница през 2010 г. Димитър е водил лекции и работилници в над 20 държави по света като уъркшопът му „Creative Storytelling: How to Create and Tell a Good Story“ бе включен от списание ERIC в 10-те най-добри креативни събития в Лондон през 2018 г.

Запознай се с палеоботаника

25 октомври, 16:30 ч., Зала Космос

Представете си да сте първият човек, който държи в ръце растение от преди милиони години! Именно това е работата на палеоботаника, който изучава растенията от далечното минало, изследва техните вкаменени останки от листа, семена, стъбла, полени и други следи. Така учените могат да възстановят как са изглеждали древните растения, какъв е бил климатът и как са се променяли екосистемите през милионите години история на Земята. Научете от **доц. д-р Владимир Бозуков** за тръпката на откривателството и разгледайте фосилите, които носи със себе си. Уверяваме ви, че ще замечтаете!

Доц. д-р Владимир Бозуков е ръководител на Секция „Палеоботаника и поленов анализ“ в Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН и активен популяризатор на науката.

Как да стигнете до фестивала

Пловдивският фестивал на науката се провежда в сградата на Центъра по растителна системна биология и биотехнология на ул. „Свети Княз Борис I – Покръстител“ 14 в жк Тракия. Следните автобусни линии ще Ви заведат до фестивала:



- авт. 4 – сп. Бл. 265
- авт. 21 и 22 – сп. Кръговото на Домостроителен комбинат
- авт. 29 – сп. ЖК Тракия – бл. 62
- авт. 66 – сп. ЖК Тракия – бл. 99

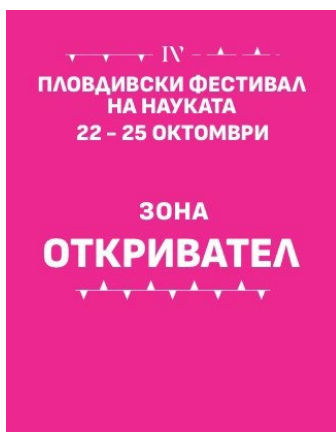
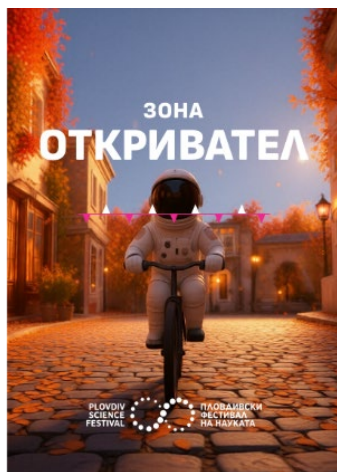
Ако сте с автомобил: координати 42.140767784528926, 24.801908380409888



През 2026 год. едно от събитията от програмата се провежда и в Драматичен театър „Н. О. Масалитинов“ – Пловдив на ул. „Княз Александър I“ 38

Зона Откривател

Щандове с демонстрации, експерименти и информация



- Център по растителна системна биология и биотехнология (22-23 октомври)
- First Lego League (22-23 октомври)
- Дигитален атлас (23-24 октомври)
- Цвете в епруветка (24 октомври)
- 12 ОДЗ „Радост“, гр. Перник (24 октомври)
- Профилирана гимназия „Васил Левски“, гр. Ямбол (24 октомври)
- Стопански факултет, СУ „Кл. Охридски“ (25 октомври)
- Център за изследвания и анализи (25 октомври)
- Медицински университет – Пловдив
- Физико-технологичен факултет, ПУ „П. Хилендарски“
- Асоциация на младите полярни изследователи APECS България
- Регионалният природонаучен музей – Пловдив
- Музей по минералогия петрология и полезни изкопаеми, Геолого-географски факултет, СУ „Кл. Охридски“
- Древни легенди и митове
- Академия „Никола Тесла“
- „Млад изобретател“
- CodeCraft Academy
- Книжарница „Жанет 45“

Изложби



Невидимата Антарктика: близо до невъзможното – макрофотография, Вера Гоцева-Ломовера

Биофилателия – доц. д-р Ивелин Моллов, ПУ „П. Хилендарски“

Полски изобретения, които промениха света – Полски културен институт

PLOVDIV
SCIENCE
FESTIVAL



ПЛОВДИВСКИ
ФЕСТИВАЛ
НА НАУКАТА

БЕЗПЛАТНИ ПРОПУСКИ
И ИНФОРМАЦИЯ



IV

ПЛОВДИВСКИ ФЕСТИВАЛ НА НАУКАТА

ЦЕНТЪР ПО РАСТИТЕЛНА СИСТЕМНА БИОЛОГИЯ И БИОТЕХНОЛОГИЯ (ЦРСББ)
ДРАМАТИЧЕН ТЕАТЪР ПЛОВДИВ

22-25 ОКТОМВРИ

КОЛКО ВОДА Е НЕОБХОДИМА, ЗА ДА ОЦЕЛЕЕШ НА МАРС?

МОЖЕ ЛИ ТАЙНА ОТ ВОДОРАСЛИТЕ ДА
ПОМОГНЕ ЗА ХЛЯБА НА БЪДЕЩЕТО?

КОИ СА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ СУРОВИНИ В БЪЛГАРИЯ?

ИМА ЛИ КУЛТУРАТА СУПЕРСИЛИ?

КОЛКО НАУКА ИМА В КИСЕЛОТО ЗЕЛЕ?

90 СЪБИТИЯ, 60 УЧЕНИ И ТЕХНОЛОЗИ ОТ ПЛОВДИВ,
СТРАНАТА И ЧУЖБИНА, 5 ЗАЛИ, 4 ДНИ.

ПРЕЗЕНТАЦИИ, РАБОТИЛИНИЦИ,
НАУЧЕН ТЕАТЪР, НАУЧНО ШОУ, ДИСКУСИИ,
ПРОЖЕКЦИИ, ДЕМОСТРАЦИИ, ИЗЛОЖБИ.
НАУКАТА ИДВА В ПЛОВДИВ.

**ЕЛАТЕ С ВЪПРОСИ.
ТРЪГНЕТЕ СИ С ОЩЕ ПОВЕЧЕ.**



Организатор



фондация
Красива наука

Основни партньори



МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА



БЪЛГАРСКА
АКАДЕМИЯ
НА НАУКИТЕ
1869



ПЛОВДИВ 2019
Европейска столица на културата

Партньори



Медийни партньори



Печат

Дизайн



WWW.BEAUTIFULSCIENCE.BG